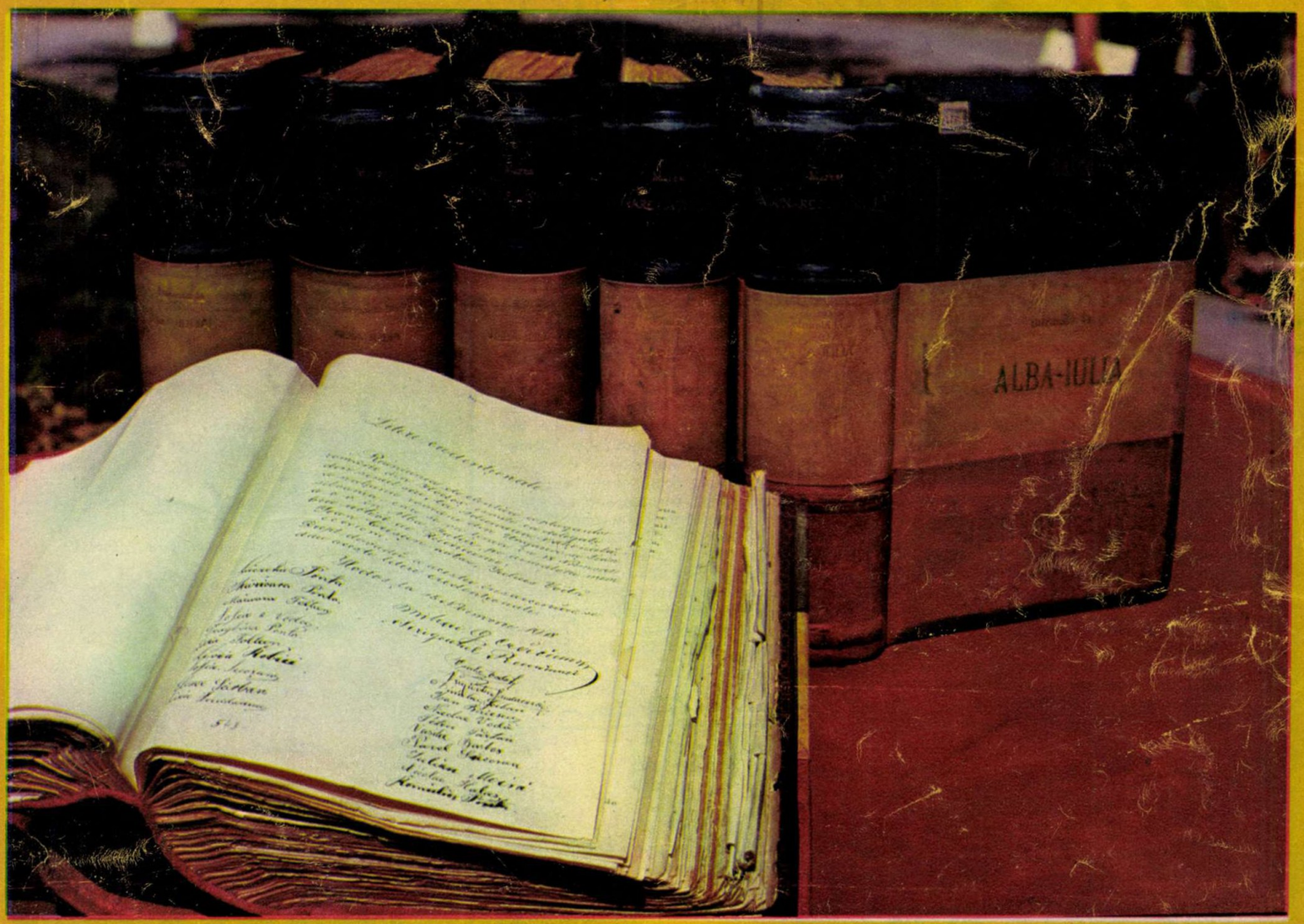

Cutezătorii 48

REVISTĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

JOI, 28 NOIEMBRIE 1968, ANUL II (62)

Întîmpinînd semicentenarul unirii Transilvaniei cu România

Pe măsură ce ne apropiem de 1 decembrie, ziua cînd aniversăm 50 de ani de la actul unirii Transilvaniei cu România, au loc în întreaga țară și în număr tot mai mare conferințe, expoziții, editări de cărți, programe de cîntece și poezii inspirate de memorabilul act istoric.

Astfel, au apărut amplele lucrări «Desăvîrșirea unificării statului național român» și «Unitate și continuitate în istoria poporului român», și sînt gata să apară lucrările «Mișcarea culturală românească pentru unire din 1918» de V. Curticăpeanu și «Ascultînd chemarea» de Polihron Dumitrescu.

La Biblioteca documentară de stat «Teleki» din Tg. Mureș a fost întocmită o bogată bibliografie, cuprinzînd lucrări, tipărituri și alte documente în care sînt evocate momente importante din istoria legăturilor străvechi dintre transilvăneni, moldoveni și munteni. Lucrările ilustrează aspirația comună spre unire, lupta pentru atingerea acestui țel, legăturile economice complexe dintre Transilvania, Moldova și Țara Românească. Reține atenția în mod deosebit o carte editată la Viena în 1762, în care se argumentează originea dacică a celor mai vechi locuitori ai Transilvaniei, și «Istoria Ardealului» tradusă din limba latină de cronicarul Miron Costin, precum și o serie de scrieri reprezentative ale lui Nicolae Bălcescu, Gh. Șincai, Al. Papiu-Ilarian, Avram Iancu, Gh. Barițiu, Nicolae Iorga.

La Luduș, în cadrul acelorași manifestări omagiind semicentenarul unirii Transilvaniei cu România, s-a deschis o expoziție de documente, fotografii și cărți literare oglindind acest eveniment. Aici este expus, de asemenea, steagul cu care, la 1 decembrie 1918, au luat parte la adunarea populară de la Alba Iulia reprezentanții Ludușului.

În zilele de 23 și 24 noiembrie, o expediție pionierească (13 autocare transportînd peste 500 de pionieri și școlari) a plecat din București pe Valea Oltului, avînd ca punct de destinație orașul Alba Iulia. Expediția, organizată de Consiliul Organizației Pionierilor din sectorul 2 al Municipiului București, a făcut o escală la Sibiu, unde, după un program de vizite și o serbare, și-a mai adăugat și un numeros grup de aproape 300 de pionieri și școlari din localitate. Împreună, copiii bucureșteni și sibieni au sosit la Alba Iulia. Aici, printre alte acțiuni omagiind semicentenarul unirii Transilvaniei cu România, au organizat un ceremonial pionieresc la Obeliscul lui Horia și s-au întîlnit cu un participant la actul de la 1 decembrie 1918.

Cronicar

De curînd, corul orașului Odorheiul Secuiesc și-a sărbătorit o sută de ani de la înființare. Cu acest prilej corul pionierilor de aici l-a felicitat călduros. În imagine: corul pionierilor din Odorheiul Secuiesc interpretînd cîntecul «Dor de primăvară» de Mozart.

Revărsare de tinerețe și entuziasm, în întreaga țară se desfășoară Festivalul cultural-artistic al pionierilor și școlarilor. Prilej de a-și pune în valoare talentul nu numai pentru copiii recitatori, cîntăreți și dansatori, ci și pentru foarte tinerii foto-reporteri. De la aceștia din urmă primim aspecte de la faza județeană și pe municipii a Festivalului și, iată, ne grăbim să le facem loc în ecranul nostru.

Echipa de dansuri a Școlii generale nr. 1, Pitești.

Corul Școlii generale din comuna Gogoșari jud. Ilfov.

Grupul vocal alcătuit din elevii Școlii generale nr. 2 din Cîmpulung Muscel.

Scrisoarea săptămînii

MAREA CARTE A UNIRII

Întîlnind imaginea alăturată pe coperta revistei, te-ai întrebat desigur, iubite cititorule, care să fie oare conținutul unor cărți așa de mari. Demne de a fi asemuite cu opera vestiților cronicari și istoriografi moldoveni, munteni și transilvăneni, aceste volume, legate în scoarțe tricolore, conțin o cronică neobișnuită, un impresionant document.

Răsfoindu-le cu pietate, filă după filă, în vitrina de cinste a Muzeului Unirii de la Alba Iulia, generațiile de azi întîlnesc reunite în aceste tomuri mărturii nepieritoare ale voinței celor mulți prin care s-a hotărît, în urmă cu cinci decenii, unirea Transilvaniei cu Țara.

Contopindu-se intim cu lumina culorilor ce strălucesc pe aceste coperte, nobilul, vibrantul sentiment al iubirii de patrie face să trăiască veșnic pilduitor — lîngă hotărîri consfințite cu zeci și zeci de mii de semnături — gîndul și fapta acelor zile de o excepțională însemnătate pentru poporul nostru.

Răsfoiește și tu, iubite cutezătorule, cu ochii minții și ai inimii, aceste pagini de bărbătească adeziune a orașelor și satelor Transilvaniei la marele act istoric. Nu uita însă că în cele șase volume, unde se află pecetluită atît de emoționant, cu caligrafie fermă de plugar, de muncitor și de cărturar, împlinirea idealului de veacuri al unirii, se află înscrisă totodată credința în progresul social, în viitorul fericit al patriei.

Desăvîrșirea unei asemenea vitale năzuințe s-a petrecut însă abia în anii noștri. O întîlnim, contrasemnată cu litere de aur, în cuprinzătoarea carte a împlinirilor socialiste, de către milioanele de urmași, din toate ținuturile românești, ai făuritorilor Unirii.

Mihai Negulescu

TELEX Cutezătorii

• Anul acesta se împlinesc 100 de ani de la apariția celebrului roman al lui Charles de Coster «Legenda și aventurile lui Ulenspiegel», apreciat de cititorii din lumea întreagă. Cu acest prilej, în Belgia, patria autorului, se desfășoară de cîteva luni festivități jubiliare ale «Anului internațional Ulenspiegel» la care participă și copii.

• Odată pe an — micii artiști ai baletului de copii din Düsseldorf (R.F. a Germaniei) au prilejul să apară pe scenă ca adevărate staruri. Cei 150 de copii care alcătuiesc ansamblul de balet prezintă pe imensa scenă a Operei un bogat program.

HRONICUL UNIRII

de DUMITRU ALMAȘ

S-au scurs cincizeci de ani de la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia, desfășurată în neuitata zi de 1 decembrie 1918, cînd poporul a hotărît Unirea Transilvaniei cu Țara, cu România. Poporul era înfrățit în grai, în obiceiuri, în legături economice și culturale. Două puternice imperii, cel otoman și cel habsburgic, sfîșiseră nu odată vatra românească încă din evul mediu. O sfîșiseră și-i impuseseră niște hotare silnice pe Carpați. Dar poporul n-a încetat o clipă, să lupte pentru libertate națională și unitate. Că această libertate și unitate era cu putință a dovedit-o Mihai Viteazul, în 1600, cînd a înfăptuit cu arma în mînă primul sclipăr din visul unirii. «Asta-i pohta ce-am pohtit», spunea el, adică dorința de a pune sub aceeași oblăduire Țara Românească, Transilvania și Moldova, ducîndu-le unite la victoria împotriva cotropirii otomane.

Mai tîrziu, în 1859, cînd, sub domnia acelui demn bărbat al istoriei noastre care a fost Alexandru Ioan Cuza, s-a unit, tot din voința celor mulți, Moldova cu Țara Românească, poporul român s-a gîndit că pasul făcut va fi mare îndemn și neclintită speranță pentru Transilvania: nu va mai rămîne prea îndelungată vreme răbdînd jug străin. Iar speranța asta a sporit, a prins aripi în 1877, cînd România, cucerindu-și independența, își ridică fruntea tînără cu demnitate între țările Europei.

Transilvania era subjugată de habsburgi, fiind inclusă în Imperiul austro-ungar: un stat mare, alcătuit din multe teritorii și popoare asuprite: maghiari, cehi, poloni, croați, sloveni, români, ruteni. În anul revoluționar 1848, și în toți anii care au urmat după aceea, popoarele subjugate de habsburgi s-au angajat într-o necontenită și dîrză luptă națională de eliberare. Această luptă națională se îmbina cu lupta socială dusă de poporul muncitor al fiecărei naționalități din imperiu. Împreună zdruncinau temeliile vastului imperiu habsburgic. Cea din urmă lovitură i-au dat-o popoarele asuprite în vremea primului război mondial, lupta lor însuflețindu-se negrăit de mult în urma victoriei Marii Revoluții Socialiste din Octombrie.

Iar cînd, în toamna anului 1918, ecoul ultimei lovituri de tun vestea lumii că s-a încheiat războiul mondial, se vestea de fapt și destrămarea Imperiului austro-ungar. Revoluția a izbucnit la

MĂRTURII DIN ACELE ZILE

Cînd s-a dat citire istoricei hotărîri de unire a Transilvaniei cu România, fericirea și emoția ne-au cutremurat. Am simțit atunci cum mi se încălzește sufletul, entuziasmul a ajuns la culme, iar inima parcă încetase să mai bată. Atunci am înțeles pînă la ce culme se poate ridica dragostea de neam și țară.

Emilian D. Antal

Imensa cîmpie — o mare de oameni. Numărul țăranilor predomina. Ochii nu se mai săturau privind marea frescă națională, pictată pe viu, de costumația specifică diverselor regiuni din Transilvania, Maramureș și Banat.

Vasile Ilea

DOCUMENT

«A curs, în care, călări și pe jos, popor mult din toate colțurile Transilvaniei, din Banat și din Maramureș. Aveai impresia că toată țara se revărsa spre Alba Iulia, unde bătea atunci inima României».

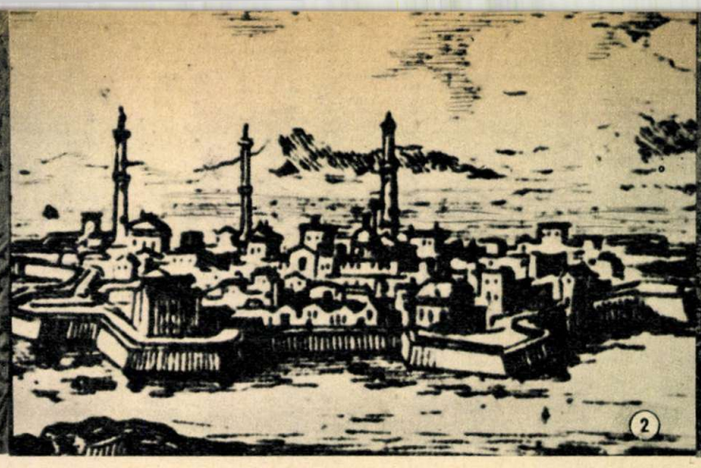

Viena, la Budapesta, la Praga și a cuprins întreg teritoriul stăpînit de habsburgi. Steagurile naționale se înfrățeau cu steagurile roșii ale socialiștilor. În locul «colosului cu picioare de lut» apăreau statele naționale. În locul despotismului apărea libertatea. Iar atunci — așa cum grăia unul dintre tribunii acelor zile despre poporul român din Transilvania — odată scăpată din robie, națiunea română **«aleargă în brațele dulcei sale mame. Nimic mai firesc în lumea aceasta. Libertatea acestei națiuni înseamnă: Unirea cu România.»**

SPRE ÎMPLINIREA MARELUI VIS

De ce am povestit toate acestea? Ca să înțelegem, mai lesne și mai bine, împrejurările care au dus la Adunarea de la Alba Iulia la 1 decembrie 1918 și la unirea Transilvaniei cu România. Era acesta visul tuturor generațiilor din zbuciumata istorie a poporului nostru. Iar dacă, în vara cumplită din 1917, la Mărășești și Oituz, am încleștat mîinile pe arme și-am strigat dușmanului: «Pe aici nu se trece!» am făcut-o ca să ne păstrăm statul, ființa noastră națională, libertatea și independența, și să grăbim împlinirea marelui vis: Unirea cu frații din Transilvania.

Intrați în același val al luptei naționale și revoluționare, transilvănenii au alcătuit, în octombrie 1918, un Consiliu Național Român Central din care făceau parte și șase socialiști. Consiliul cerea energic și categoric independența deplină de stat: «Națiunea română este hotărîtă a pieri, mai bine, decît a suferi mai departe sclavia și atîrnarea». Sau mai departe: «După suferințe și lupte de veacuri, națiunea română din Austro-Ungaria așteaptă și pretinde afirmarea drepturilor sale inalienabile și imprescriptibile, la o viață națională integrală». Ca să dea actului Unirii ce se pregătea tăria de granit izvorîtă din uriașa voință populară și cimentată prin adeziunea lui, slobod exprimată, Consiliul Național a convocat — alături de cei 1 228 de delegați aleși în toate colțurile Transilvaniei — o Mare Adunare populară la Alba Iulia, pentru 1 decembrie 1918. «Convocarea» răsuna răscolitor, ca o chemare supremă a istoriei, a vieții milenare a unui popor: «Ne-am trezit din somnul de moarte și vrem să trăim alături de celelalte națiuni ale lumii, liberi și independenți».

«VREM SĂ NE UNIM CU ȚARA!»

La chemarea aceasta dreaptă și înflăcărată a răspuns întreaga populație a Transilvaniei. «N-a fost nevoie de vreo pregătire a opiniei publice», își amintea Lucian Blaga; pregătirea acestei adunări «se făcuse vreme de sute de ani». Sute de ani de rîvnă și vis, transmise prin toate trecătorile Carpaților, o dată cu cărțile, cu ideile marilor cărturari patrioți și peste toate plaiurile patriei române, o dată cu doinele și cu baladele populare, o dată cu dragostea de frate. Și-au prins a se aduna, a veni poporul de pretutindeni. A curs, în care, călări și pe jos, popor mult din toate colțurile Transilvaniei, din Banat și din Maramureș. Aveai impresia că toată țara se revărsa spre Alba Iulia, unde bătea atunci inima României. Au venit, înfruntînd vremea rea și primejdiile, au venit fluturînd drapele tricolore și cîntînd «Deșteaptă-te, române» și «Pe-al nostru steag e scris Unire». Soldații au părăsit unitățile armatei fostei stăpîniri, și-au prins tricolorul la chipiu și s-au amestecat prin marea și fremătînda mulțime. Toți s-au adunat pe Cîmpul lui Horia de la Alba Iulia. Înfățișarea cîmpului, din apa Mureșului pînă în dealurile Mățăului și al Mamutului, înțesat de lume în costume naționale, cu steaguri și pancarte, cu sclipiri de bucurie în priviri, amintea de Cîmpia Libertății, de lîngă Blaj, unde se adunase la 3 mai 1848 poporul și strigase: «Vrem să ne unim cu Țara!» Deși trecuseră șaptezeci de ani de atunci, strigătul tot se mai auzea, repetat în milioane de ecouri: «Vrem să ne unim cu Țara!» Și nu se uitase pentru că se întipărise adînc în inima tuturor românilor.

În fața Columnei lui Traian, la Muzeul de istorie a partidului comunist, a mișcării muncitorești și democratice din România pionierii încep depănarea primelor file ale istoriei poporului nostru. (Fig. 1.)

Mihai Viteazul, primul care a cutezat să înfăptuiască unificarea politică a teritoriului românesc. (Fig. 6.)

Alba Iulia, cetatea în care s-a pecetluit Unirea, așa cum se înfățișa călătorului de acum 300 de ani. (Fig. 2)

Neuitaților luptători Horia, Cloșca și Crișan le-a fost închinat monumentul de la Alba Iulia pe care-l reprezintă figura a 5-a.

În drumul către unirea tuturor pămînturilor românești, Adunarea Națională de pe Cîmpia Libertății de la Blaj, ca și întreg anul 1848, constituie o dată memorabilă. (Fig. 3.)

Chipul unuia dintre conducătorii de frunte ai revoluției de la 1848 în Transilvania, Avram Iancu, a inspirat pe nenumărați artiști. (Fig. 4.)

Prin unirea Moldovei cu Țara Românească, sub Alexandru Ioan Cuza, realizarea visului de unire al poporului nostru începe. Alba Iulia o va desăvîrși. (Fig. 7.)

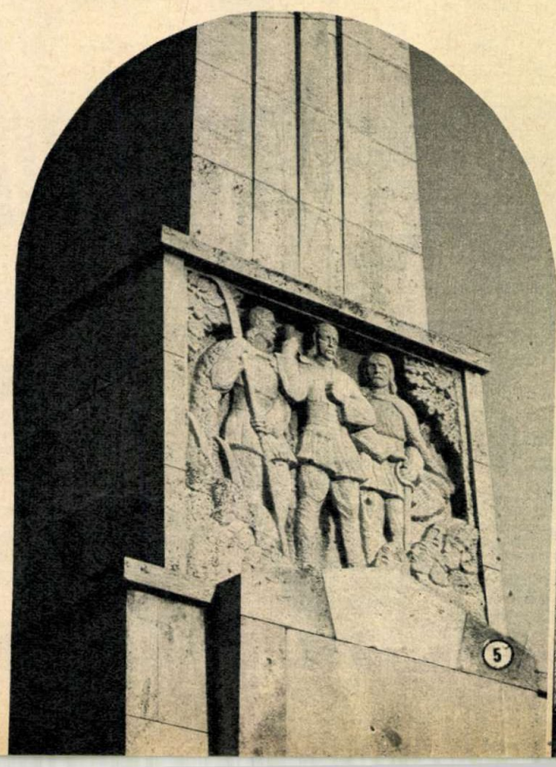

Pe urmele „craiului munților"

de PATIȚA SILVESTRU

Ziua era rece, dar inimile tuturor participanților clocoteau de entuziasm, se înfierbîntau la flacăra sfîntă a dragostei de patrie, de libertate. Iar atunci cînd s-a citit declarația solemnă de unire a Transilvaniei cu România — drept inalienabil al națiunii române — uriașa mulțime, cei peste 100 000 de români adunați acolo s-au îmbrățișat, au plîns de bucurie, cum observa un ziarist francez aflat în mijlocul acelei entuziaste și fericite mulțimi, entuziastă și fericită că-și vedea visul, milenarul vis, în sfîrșit împlinit.

Dar ca orice popor care a suferit împilarea, exploatarea și umilința, poporul român, în Adunarea Națională de la Alba Iulia, a proclamat, o dată cu Unirea, și deplină libertate națională pentru toate naționalitățile conlocuitoare, fiecare urmînd a se instrui, administra și judeca în limba sa proprie . Și cu înțelepciune a hotărît așa, pentru că, după cum rostea un vorbitor pe timpul lui Horia: «Noi nu vrem să ne transformăm din asupriți în asupritori, nici nu vrem să plîngă și alții lacrimile pe care le-am plîns noi.» Declarația de Unire preconiza cu deosebită grijă și respectarea unor deziderate cu caracter social. Și dacă atunci poporul a realizat unirea Transilvaniei cu România, dezrobirea socială aveau să o realizeze prin luptă neînfricată, sub conducerea Partidului Comunist Român, fiii celor ce făuriseră Unirea.

La jumătate de veac de la înfăptuirea Unirii, România socialistă este mîndră că năzuințele pentru care a luptat poporul de-a lungul întregii noastre istorii au prins viață astăzi în grandioase realizări, cum nici nu au putut visa strămoșii noștri.

Drumul care suie spre izvoarele Someșului Rece se împletește cu firul apei și merge înfrățit cu el, ca pe vremea agatîrșilor, printre culmi semețe care au înfruntat istoria cu dîrzenie. Cînd pionierii din detașamentele și unitățile din zona aceasta pășesc pe cărări tăinuite, descoperind izvoarele după murmur și recunoscînd păsările după cîntat, ei ba se afundă într-o peșteră cu decoruri de basm, ba se ridică pe o prispă de zare, drumețind cu bucurie în împărăția străvechiului Zamolxis.

Dar căile munților duc și spre epoci mai apropiate de noi. De la Mărișel la Arada, pe sub culmile Gilăului, fiecare stîncă stă mărturie pentru faptele moților din această parte a Munților Apuseni. Cu Avram Iancu, cel coborît de la Vidra, te întîlnești la tot pasul. La sfîrșitul lunii mai, din împrejurimile Mărișelului vin pionierii pe toate drumeagurile depunînd flori la mormîntul Pelaghiei Roșu, mama tribunului Indrei, cea care a vestit din tulnic apropierea dușmanului, grăbind biruința lancului. Peste cîteva culmi, la Vișag, lîngă poalele Vlădesei, în aceeași lună de primăvară, 15 unități de pionieri au statornicit tradiția întîlnirii lor pe locul unde Craiul Munților a învins armatele vrăjmașe și unde părinții copiilor de azi au ținut piept trupelor fasciste, nelăsîndu-le să pătrundă în munții străbunilor lor.

Vizitînd muzeul etnografic din Cluj, copiii din Răcătău au adăstat cu mult interes în fața obiectelor care aduceau cu cele din casele părinților și bunicilor lor din preajma Măgurii și Mărișelului. Tovarășa profesoară Maria Ioniță, comandanta unității, observînd aceasta, i-a ispitit să strîngă tot ce ține de trecutul părinților și strămoșilor lor, spre a le sustrage dispariției încete. Așa a luat ființă un muzeu moțesc, pentru care numele lui Avram Iancu, dat de pionieri, a constituit o firească consacrare.

Aproape trei sute de piese diferite sînt etalate în vitrine simple, realizate de mîinile micilor dulgheri. Articolele ciobănești stau la loc de frunte: lingurare pentru făcut cașul, căuce de adus apa de la izvor, budiu pentru smîntînă, botricău (piuliță), măciuci măiestrit sculptate etc. Colțul vînătorului întrunește cornuri de gonaci, cu încrustații în os, frumoase traiste vînătorești, cuțite cu prășelele înfipte în picior de ied, tălpici care permit vînarea jderilor pe teren înzăpezit, insigne vînătorești ș.a. Sectorul de prelucrare a lînii este ilustrat cu machete ale războiului de țesut, ale vîrtelniței și răschitorului, cu furci și costume țărănești locale. O superbă furcă sculptată gingaș aparține unei octogenare din sat care n-a cedat-o de tot muzeului decît după moartea ei. Ea fusese dăruită bărbatului pe care-l îndrăgise, drept semn că-l acceptă de soț.

Alături de unelte agricole simple, sînt scule de prelucrare a lemnului: scobare pentru ciubere, firez (ferăstrău) pentru fluiere, compase din lemn, pilnii, instrumente de curățat copitele cailor, vase de lemn ferecate, cornuri pentru purtat sare, sălărițe (solnițe) de diferite forme și macheta unei case moțești, mobilată după tipicul locului. În ambele încăperi ale muzeului, ca un chenar ingenios, pereții sînt împodobiți cu ștergare frumoase și blide smălțuite, variat pictate. Culorile cusăturilor sînt foarte vii, ele fiind rostuite după rețete străvechi. Din frunze de arin și de nuc s-a obținut un verde ruginiu, ce concură cu tonalitățile toamnei lăsată pe arborii pădurilor din preajmă.

Sectorul istoric cuprinde imaginea lui Avram Iancu la mijloc, înconjurat de pistoale, coase și furci folosite în revoluția din 1848. Monezi găsite prin unghere tainice, sau la rădăcina unui copac răsturnat de furtună în curtea castelului grofesc din Dobrin, se înșiră ca salbele unei frumoase colecții numismatice.

Toate exponatele au etichete pe care sînt scrise numele donatorilor și achizitorilor, fapt ce a dus la o întrecere între cetățenii comunei și vlăstarele lor. Așa se explică de ce aici au fost donate piese rare, pe care muzeul din Cluj nu le-a putut obține nici cu bani.

Mi s-a povestit că zeloșii colecționari din Răcătău au ademenit la școală un bătrîn care coboară parcă din legendă în satul lor, purtînd straie cu găetane străvechi și cu salbe nemaivăzute, oferindu-i îmbrăcăminte nouă în schimbul celei atît de necesare muzeului. Bătrînul le-a cerut răgaz de gîndire, iar pionierii așteaptă izvodirea gîndului cel bun.

La locul acesta de prețuire a vestigiilor trecutului vin copiii din zeci de școli apropiate. Aci au învățat să cînte cu toții «Marșul lui Iancu», într-un chip pătrunzător, cum nicăieri nu l-am mai

auzit vreodată. Ei sînt convinși că obiectele din acest muzeu au trecut, dacă nu toate prin mîna lui Avram Iancu, apoi prin a oștenilor lui în mod sigur.

Înapoindu-se la casele lor, au o pasiune nouă, aceea de colec-

ționari convinși ai comorilor moțești. Iar dorința fierbinte a copiilor din Răcătău este să se scrie și în «Cutezătorii» despre muzeul lor. Le îndeplinim acest gînd, în speranța că rîvna lor va constitui un nobil imbold și pentru alte unități de pionieri.

Foto: prof. KISS ZOLTÁN

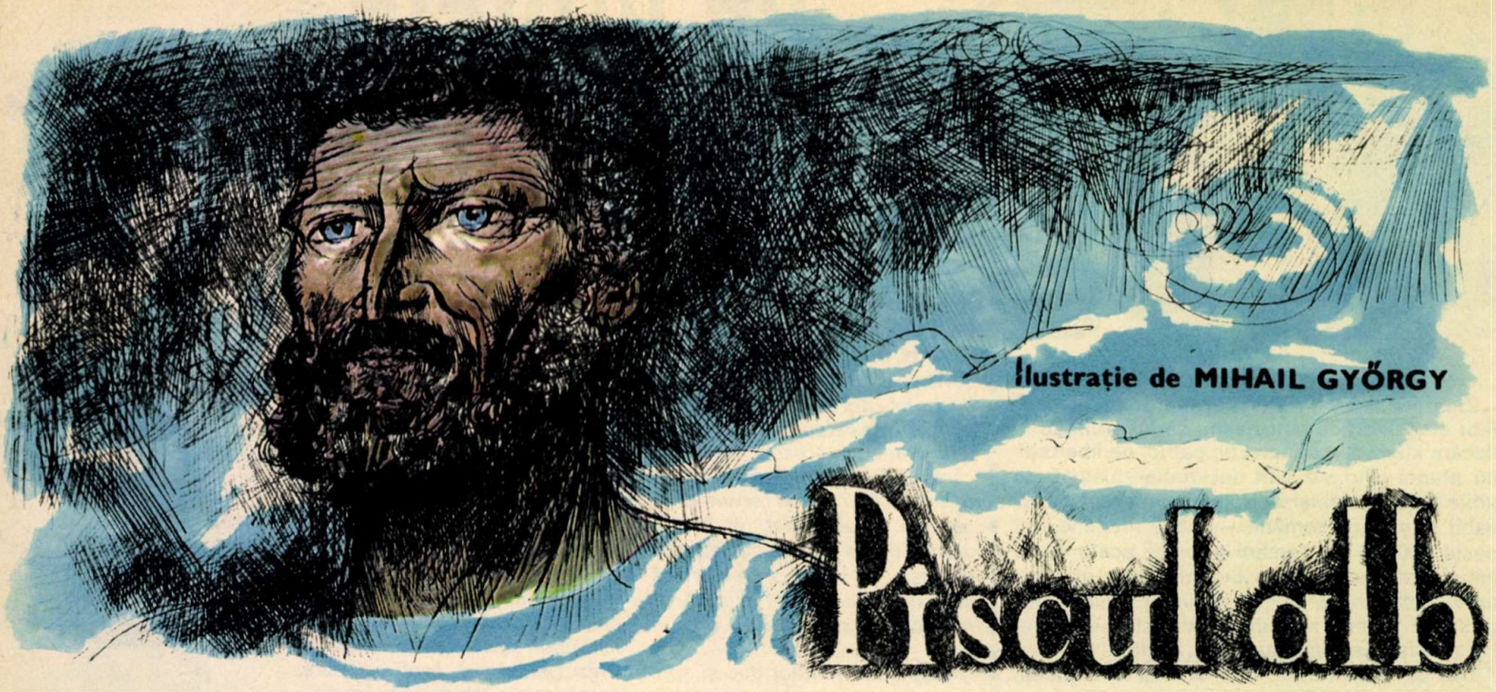

Ilustrație de MIHAIL GYÖRGY

Piscul alb

de ION TOPOLOG

Tiii, ce mai lup de mare a fost și unchiul Tom! Așa-mi plăcea mie să-i spun: «Tom bătrînul» sau «Tom marinarul» cînd vorbeam despre el cu alții, iar cînd mă adresam lui direct îi spuneam: «Unchiul Tom», deși toți știau că-l cheamă Toma, și-a fost feciorul unuia, Stoica, pe care eu nu l-am mai apucat și care, de fapt, a fost bunicul meu, și mai este și acum, prin absență sau prin subînțelegere. Spun toți că unchiul Tom seamănă foarte mult cu bunicul, fiindcă și acela a purtat barbă și fruntea a avut-o tot așa, cu 16 cute și deci și 16 șanțuri, iar nasul îndoit ca la vultur, tot cam așa ar fi, la fel și părul, scurt, creț, des și abia sur, deși și unchiul a bătut deja vreo 60 de muche. Și ce ochi avea unchiul Tom! Pe cît îi era barba de întunecată, pe atît îi erau de limpezi ochii. Cînd te căuta să te privească, el, de fapt, se uita poate spre piscul alb Mauna Kea al insulei Hawai. Asta nu însemna că te ignorează, dimpotrivă, era, cum s-ar zice, linia de plecare spre una din desfășurările sale marinărești: «Acum părăsim Perth Fremantle din partea vestică a Australiei, ieșim în larg, dar nu ne depărtăm decît 200 de mile de țărm, depășim Marele Golf Australian și intrăm în Strîmtoarea Bass, pămîntul se vede cenușiu în dreapta și în stînga, stăm la pînze căci vom intra în Marea Tasmaniei, cu furtuni calde și repezi. Și-apoi insulele Norfolk, Kermandek, Tubuai, Mangareva și Piticairn, Paștilor și St. Felix, ca niște diamante ne strălucesc în cale, și iată-ne la Valparaiso. Aruncăm ancora vaporului nostru «Bonaparte». Aducem ceai și vom lua de-aici piei. Și strălucește sus Cordiliera Anzilor, o pepită uriașă de aur sub soarele de seară al Americii de Sud.

Cu unchiul Tom și cu vaporul «Bonaparte» am umblat toată lumea. Unchiul Tom a slujit în marina comercială franceză. E-hei, ce mai franceză vorbea unchiul Tom, dar știa și din altele cîte ceva. Îl auzeam mereu spunînd: Hei, romeno fratello, duo cento saluti! și din nou: «Hei, romeno fratello!» Parcă ar fi spus textul unui cîntec, îl spunea lungit, cu timbrul său de bas profund, și-și însoțea cuvintele cu mișcarea mîinilor și a feței, a capului. Atunci unchiul Tom se transfigura, începea să joace, se învîrtea pe un călcîi și pocnea cu degetul pinten și cu celelalte două, arătătorul și mijlociul. Și nu-și lepăda niciodată bluza marinărească. Avea vreo cîteva, ce mai, cu 18 bluze de-acelea s-a retras din marinărie. Dar nu aveau dungi de aceeași culoare, albastru, să zicem, nu, le avea în toate culorile, fiindcă, zicea el, nici lumea nu este peste tot la fel. Cu unchiul Tom am cutreierat apele și țărmurile, și, bineînțeles, cerul. Mamă, ce se mai pricepea la cititul cerului! Sta cu ochii închiși și-ți spunea ce e deasupra lui, după luna în care ne aflam. Am trecut prin toate lunile și-am urmărit cerul pe toate fețele. Acolo pe covertă, ne întindeam ca niște marinari de cursă lungă și-ncepeam urmărirea, pînă ne oboseau ochii, stele după stele, adunate în constelații cu nume adevărate. Tii, ce bine le știa! Le-am învățat și eu, ca să-l mulțumesc, apoi m-am uitat și pe o hartă a cerului, nu pentru că n-aveam încredere în unchiul Tom, cum că ar mai sări cîte o constelație, ci pentru că o aveam în manualul de astronomie. Ei, atunci am citit un nume pe care unchiul Tom nu mi-l spusese: Crucea Sudului. Am așteptat pînă-n luna aprilie și i-am spus:

«Unchiule Tom, sîntem în aprilie, acum ce vedem?»

«Ursa Mică, Ursa Mare, sau Carele, Cîinii de vînătoare, Părul Berenicei, Boarul, Fecioara, Hidra, Centaurul, uite-le...» Și începea să le numere. Nu îndrăzneam să-i spun că l-am prins, nu voiam să-l diminuez, unchiul Tom rămînea lupul de mare, dar n-am putut să mă țin, eram la urma urmei convins că e imposibil ca unchiul Tom să nu le știe absolut pe toate. De aceea, l-am întrebat:

«Dar Crucea Sudului nu se vede în aprilie, unchiule Tom?»

Atunci a murit unchiul Tom. O știa, și-o vedea, dar n-o pomenea, sărea peste ea, peste crucea aceea, sărea înadins, de atîtea ori a sărit-o dinadins, și cînd eu am pomenit-o, mi-a spus că orice aș face, tot marinar am să ajung. Apoi el a murit, dar nu dintr-o dată, abia după ce au trecut iarna și primăvara, tocmai spre sfîrșitul verii. Și n-ar fi murit, dar în vara aceea, nu știu cum s-a întîmplat de-a fost secetă, ori el dorea frenetic furtunile. Îi plăcea vremea mare. Cînd vedea că văzduhul se pregătește să se dezlănțuie, urca dîmbușorul din spatele casei noastre și se întindea în iarbă, ca pe covertă. Cădeau fulgerele și tunetele în jurul său și-l auzeam cu toții strigînd vesel: Ha-haaa! Ha-haaa! Venea în casă ud pînă la piele și doar atît zicea: «A trecut, ca-n arhipelagul Manihithi, acolo a mai fost una așa, se zbătea ca o tigroaică, dar noi am iubit-o bărbătește». Pentru furtuni unchiul Tom avea pasiune și se perfecționase desăvîrșit în presimțirea lor. Era destul să se arate un cap de nor ca el să-ți spună cam pe unde va trece furtuna, și dacă nu s-abătea și pe la noi, în ziua sau în noaptea aceea, unchiul Tom era posomorît. Iarna își încălța cizmele, își strîngea bine pe corpul lat haina de piele, acum destul de roasă, spunea c-o are de la un marinar englez: după ce l-a învins în lupte greco-romane, i-a dat-o ca trofeu, și, în fine, își punea pe cap o bască originară chiar din Bascia, și pleca prin viscol. Se întorcea cu țurțuri la mustăți și în barbă, dar n-avea habar, mînca și se culca. Cine știe ce visa el atunci. Uneori mă strecuram înăuntru. Ce frumos dormea unchiul Tom. Din cînd în cînd mai potrivea lucrurile prin lume, avea mare necaz cu vulcanii, îi cam certa spunîndu-le pe nume: Komagatake, Magasu, Merapi, Tomboro, Galungung, Lanzarota, Nyamlagira, Capelinhos, Jorullo, Aconcagua, Mauna Loa, Kilauea, Eldeyar, Hekla și tot așa, nume peste nume, pentru că unchiul Tom era un demiurg. De aceea, nu pot să cred că unchiul Tom nu mai e, chiar dacă l-a doborît vara aceea secetoasă. Cînd a simțit că e aproape clipa aia, adică atunci cînd el s-a convins că l-au părăsit furtunile, fulgerele și trăsnetele și că el nu mai are putere să le aștepte, ne-a strîns pe cîțiva care eram mai pe-aproape, eram destui și ne-a dat cîte o bluză de marinar, numai una și-a păstrat-o, cea care era pe el, cu dungi-roșu-rubin, îi plăceau culorile pastelate, și ne-a rugat s-avem grijă să nu fie îmbrăcat altfel, numai cu bluza. Am fi făcut orice pentru el. Ce mai, am organizat o adevărată gardă în jurul său, toți în bluzele marinărești. Și-așa l-am dus spre golful acela galben-brun, iar cînd a fost să-l coborîm, am comandat marinărește: La bord Mauna Kea, piscul alb. Coborîți pînzele!

La Răşinari

CASE CU AMINTIRI

Evocare de ION DODU BĂLAN

Nici un scriitor român nu şi-a asociat atît de puternic numele cu satul natal ca Octavian Goga. De aceea, adesea i se şi spune chiar în istoriile literare: poetul de la Răşinari.

Comuna Răşinari este una din cele mai impunătoare aşezări româneşti rurale, de care se leagă numele unor oameni de seamă ai trecutului nostru istoric şi cultural. Aşezată de veacuri la miazăzi şi la apus de Sibiu şi strînsă în poalele munţilor ca o cetate, localitatea aceasta îşi adună casele umăr lîngă umăr de-a lungul străzii principale, din care se ramifică pe dealuri numeroase uliţe, înguste şi întortocheate. Pe una din uliţele acestea lăturalnice, care porneşte din faţa vechii biserici şi urcă pe un piept de deal spre Coasta Boacii, se găseşte casa cu numărul 778 a preotului Iosif şi a dăscăliţei Aurelia, în care s-a născut la 20 martie stil vechi, 1 aprilie stil nou, 1881, *poetul pătimirii noastre: Octavian Goga.* Răşinărenii sînt oameni harnici, deştepţi şi răzbunători, iar documentele îi amintesc pe aceste plaiuri încă de pe la 1204. Multă vreme satul acesta a stat sub ascultarea voievozilor români Radu Vodă Negru şi Mircea Basarab, care au dăruit bisericii din Răşinari pămînturi întinse. Chiar cînd satul n-a mai fost sub ocrotirea voievozilor munteni, stăpîni pe ţara Amlaşului şi a Făgăraşului, el a întreţinut, peste graniţele arbitrare, intense legături cu Ţara Românească. Mulţi boieri fugari şi domni «fără de ţară», năpăstuiţi de vitrege împrejurări istorice, îşi găsesc la Răşinari refugiul şi odihna. Ştefan cel Mare, învins în lupta pentru tronul Munteniei, şi Ţepeş Vodă, cînd a fost răsturnat de la domnie, au găsit în satul străbunilor lui Goga ospitalitate şi înţelegere. Tot la Răşinari îl va adăposti în casa sa bunicul dinspre mamă a lui Goga, preotul Ion Bratu, pe pribeagul Eminescu răzleţit de trupa de teatru cu care intrase în Ardeal, «zdrenţuit de la mîneci pînă la coate şi cu nişte simpli pantaloni zdrenţuiţi în sus şi zdrenţuiţi în jos», şi-l va ajuta apoi să treacă în Ţara Românească pe la Vama Cucului. Comuna Răşinari a fost multă vreme condusă de un jude, ales prin vot obştesc, şi de preoţi, dintre care cea mai mare parte strămoşi ai poetului Goga. Antologica poezie *De demult...* în care patru juzi din patru sate ţin sfat la popa-n casă, scriind cu întristare carte împăratului de la Viena despre faptul că «domnii» le-au luat păşunea în chip samavolnic, necinstindu-le legea şi tradiţiile, este o genială chintesenţă artistică a unui lung şi zbuciumat trecut istoric. Despre istoria străveche a satului în care marele poet al Ardealului şi-a petrecut copilăria, despre inteligenţa, hărnicia şi noblеţea morală a oamenilor de acolo vorbeşte astăzi un excelent muzeu etnografic, pe care răşinărenii l-au organizat cu devotament, cu simţul viu al tradiţiei şi cu pricepere.

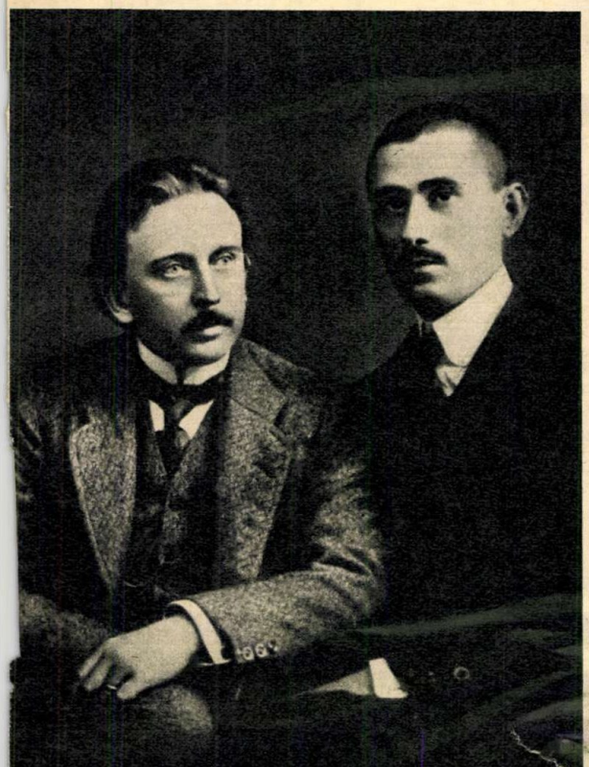

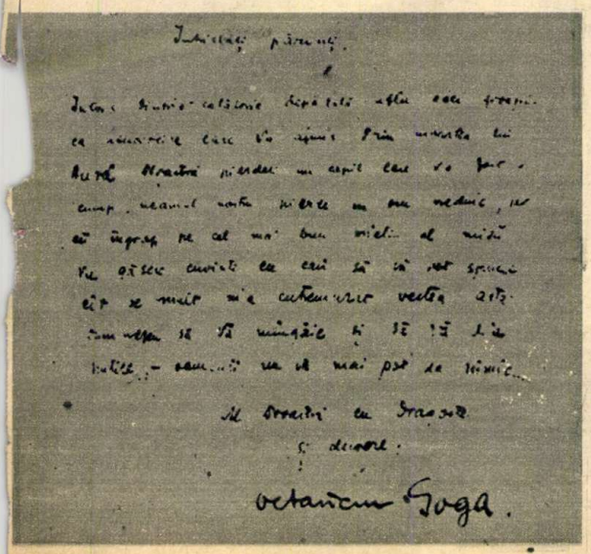

Octavian Goga şi Aurel Vlaicu au fost legaţi printr-o strînsă prietenie.

Aflînd despre moartea lui Vlaicu, Octavian Goga este profund îndurerat. Printr-o scrisoare adresată părinţilor celui care a fost pionierul aviaţiei româneşti, poetul îi aduce un ultim omagiu. Publicăm alături o copie după această scrisoare, aflată la Arhivele Statului, şi comunicată nouă de muzeograful Virgiliu Teodorescu.

Niciodată nu a uitat poetul ceea ce datora strămoşilor săi oieri, cei ce stăpîniseră din «vîrsta de lînă» a păstoritului întinsele păşuni şi poiene, căile şi codrul din Valea Roşului pînă la Vadul Muchii şi din Vîrful Cîndrelului pînă dincolo de stejarii Dumbravei dinspre Sibiu. Cu ei se va simţi el solidar; memoria lor o venerează cu gestul solemn al cultului strămoşilor. Din lupta lor dîrză va învăţa el sensurile majore ale istoriei noastre. Dar nu numai strămoşii şi satul, ci şi părinţii şi casa părintească vor fi evocaţi nu o dată în versurile sale. Curtea cu fîntînă se continuă într-o grădină cu pruni fraţini în crestele cărora — a observat poetul — «vîntul a aninat un pumn de fire de otavă», cu un «pui golaş de ciocîrlie», cu un val de brumă argintie care toamna uscă rădăcina firelor de lămîiţă. Acolo, în casa părintească, a ascultat nu o dată, în lungile seri de iarnă, poveşti adevărate, poveşti amare, stropite cu lacrimi şi sînge nevinovat, care făceau să scapere fulgerele mîniei în ochii săi intens albaştri. Această stare de spirit se va resimţi mai tîrziu puternic în versurile sale. În casa părintească citeşte primele cărţi cu poveşti, poeziile lui Eminescu, istoria pe cît de eroică pe atît de tragică a lui Mihai Viteazul, eroul de pe Cîmpia Turzii. În pacea serilor de toamnă, în casele din Răşinari, în toiul şezătorilor, coboară prin imaginaţia unui povestitor meşter Ileana Cosînzeana şi zînele bălaie, vin eroi cu coifuri argintate, suspină doinele şi rîde hora; *«nevestele plîngînd sporesc pe fus fuiorul»*, cu gîndul la cei duşi în slujbă la împăratul. Închipuirea fetelor zboară departe, la Feţi-Frumoşi. Bătrînii deapănă amintiri din vremea războiului «cu Praisul», tinerii fac ghiduşii, spun snoave şi cicoliturі. E lumea pe care o vom întîlni în multe din poeziile sale. Casa natală (cîntată în poezia *Casa noastră*) cu pragul din stejar, cu «răvaşul turmelor de oi» înfipt în «meşter-grindă», cu *Ciaslovul* pe masă, cu miros de busuioc şi iasomie, casa copilăriei poetului şi-a primelor sale visuri păstrează şi astăzi amintirea vie a cîntăreţului pătimirii noastre. Din ea a plecat la 1 decembrie 1918, în fruntea răşinărenilor, mama lui Goga, la Alba-Iulia, ca să participe la sărbătoarea Unirii Ardealului cu patria-mumă. Oricine trece pe la Sibiu sau spre Păltiniş n-are decît de cîştigat dacă se opreşte puţin s-o vadă.

IONEL DUMITRESCU

SCRISOARE din ALBA IULIA

Străbuni cu gîndul însorit,
Fiți mîndri în morminte,
Cu visul vostru împlinit
Noi mergem înainte.

La gînd și faptă ne-nfricați,
Ne-ați dat ca moștenire
Cuvîntul arzător de frați
Și visul de Unire.

Ați înălțat, eternizînd
Cu-a sîngelui culoare,
Pe-al Daciei străbun pămînt
O prea frumoasă floare.

Din Argeș, Mureș, din Siret
Sorbind mereu tărie,
Ea mîndru-ți înflori la piept,
Măicuță Românie.

Un vis pe veci descătușat!
O dragoste de frate!
Sub cerul tău înseninat
O inimă ce veșnic bate.

DRAGOMAN MIHAI RĂBĂIANU.
Școala generală nr. 3, Alba-Iulia

LUCIA GHEORGHICEANU

GALERIILE DE ARTĂ „Cutezătorii"

Hora bucuriei

În imagine te poți folosi de lucruri cum te-ai folosi de literele unui alfabet, spre a descrie o realitate nouă, diferită de aceea care ți-a servit de model, deși pare compusă din elementele ei: iată ce știu artiștii, chiar acei care nu știu despre ei că sînt artiști, așa cum se întîmplă cu acești corespondenți ai noștri. «Strada» nu-i locul de circulație, ci teatrul unde se petrece poezia oamenilor care trec pe sub bolțile pomilor (Lucia Gheorghiceanu, cl. a VI a, Șc. nr. 5 din orașul Gh. Gheorghiu-Dej). «Domnitorul» nu-i ilustrația lecției de istorie, ci evocarea unui personaj legendar (Ionel Dumitrescu, cl. a VI a D, Dornești). «Casa» nu-i imobilul unde locuim, ci un peisaj de zid la fel de maiestuos cum e un peisaj de munte (Tocan Sandor, cl. a VII-a, Cluj). «Livada» nu-i o întindere plantată, ci decorul de culori al pămîntului (Vasile Croitoru, cl. a V-a B, Miercurea Ciuc). Și toate aceste imagini împreună se rotesc într-o adevărată horă a bucuriei în paginile Galeriei noastre, și încetează să fie simple lucrări de școlari, și se cer privite precum fragmente din marea imagine a țării. «Bătrînul» nu-i un trecător banal, ci personaj de basm străvechi (Tudor Brătescu, cl. a VIII a E, București).

VASILE CROITORU

Partidului

Mă bucur pentru această copilărie,
Pentru pace, pentru fluturii albi din cîmpie,

Pentru toate școlile mele,
Pentru orașele noi suite pe schele,

Pentru glasul mamei ce lin se îngînă,
Pentru masa cu pîine caldă și bună.

Dar toate aceste firești bucurii
Nicicînd nu le-aș fi putut bănui

De n-ai fi fost tu, partid, să-mi spui: la-le,
Sînt ale țării, sînt ale tale!

DORINA MALANCĂ
Școala generală nr. 5, Buzău

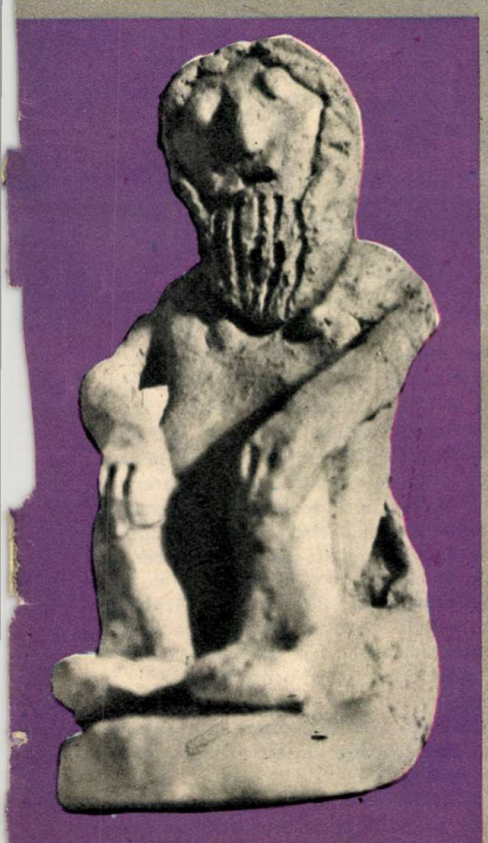

TUDOR BRĂTESCU

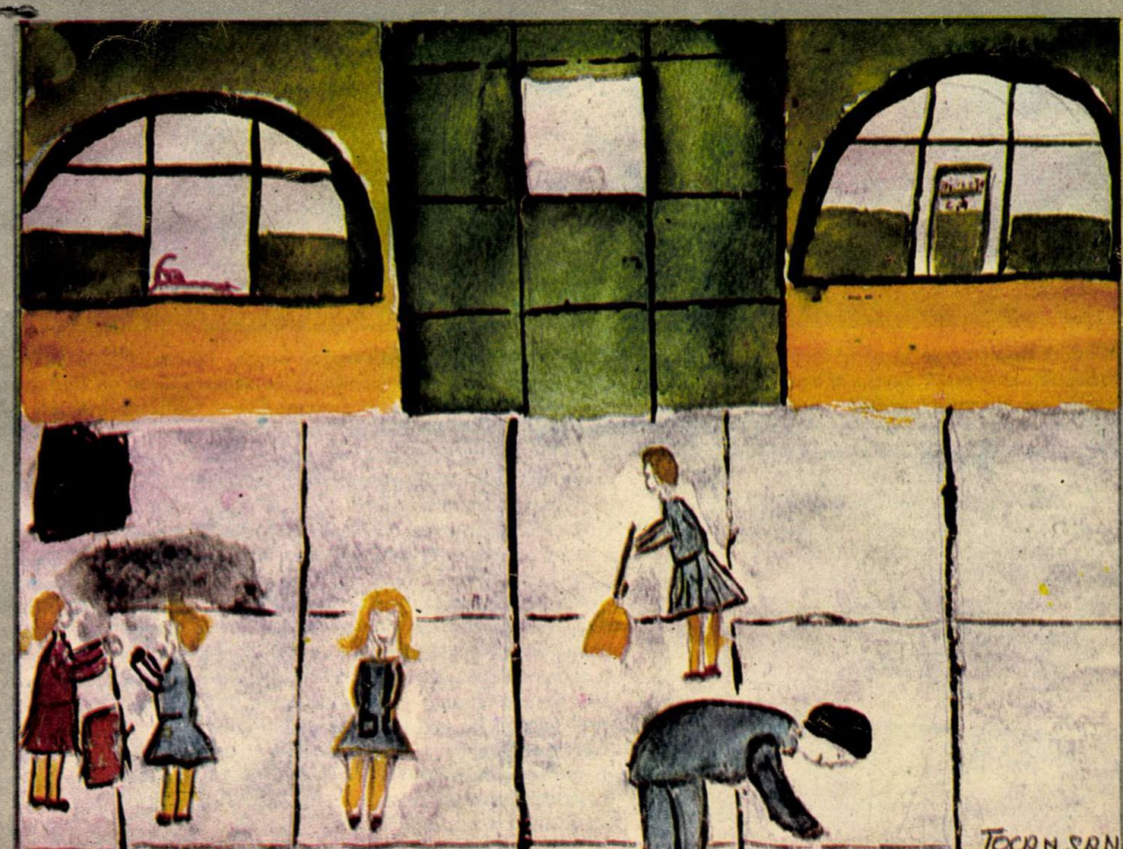

TOCAN SANDOR

LIBELULELE VĂZ

de ing. **RADU MANICATIDE**

Creşterea de la an la an a traficului aerian pe liniile mari de transport a provocat şi o creştere corespunzătoare a capacităţii avioanelor comerciale, atît pentru satisfacerea numărului mărit de pasageri, cît şi pentru reducerea cheltuielilor de exploatare, deci a preţului transportului.

Dacă astăzi zboară în mod curent, pe toate liniile continentale şi intercontinentale, avioane care dispun de 130—180 de locuri, în acelaşi timp aerobuze de 300 de locuri sînt în construcţie, urmînd să fie utilizate în următorii 2—3 ani, iar perspectiva apropiată pare a fi cea a avioanelor gigantice de 500 sau chiar 800 de pasageri. Toate firmele mari din America şi Europa au în studiu avansat asemenea avioane şi se poate spune că ele răspund principalei tendinţe în aviaţia de transport actuală.

Dar aviaţia de transport nu se dezvoltă numai în această direcţie. O altă tendinţă de evoluţie tot aşa de necesară şi care prezintă perspective de dezvoltare nelimitate este tocmai extrema cealaltă, a avioanelor uşoare de transport şi utilitare.

Principalele metropole sînt legate printr-o reţea de linii aeriene, satisfăcute, cum am văzut, de avioane din ce în ce mai mari. Dar la capetele acestor linii este nevoie să fie aduşi pasagerii oraşelor regionale sau de mai mică importanţă, pentru a se îmbarca pe liniile principale. Aducerea acestor pasageri, în condiţii optime de confort şi de timp, la punctele de plecare se face astăzi din ce în ce mai mult cu o categorie nouă de avioane mici, dar cu performanţe suficient de ridicate pentru a concura cu succes orice alt mijloc de transport. Avioanele acestea dispun în general de 10 pînă la 20 de locuri şi sînt în majoritate bimotoare, ce pot utiliza orice aerodroame, chiar fără piste betonate, şi sînt echipate pentru a putea zbura în orice condiţii meteo grele, în deplină siguranţă.

Deşi numărul tipurilor în activitate sau al celor aflate în construcţie este foarte bogat (aproape toate ţările lumii interesîndu-se de această nouă categorie), trebuie să menţionăm cîteva realizări care se bucură de un deosebit succes şi pentru care cererile au crescut atît de rapid, încît casele constructoare abia le pot satisface. Între ele citărn:

Avionul canadian D.H. Twin Otter, echipat cu 2 turbopropulsoare PT-6 de cîte 578 CP şi care transportă 13—18 pasageri cu viteze pînă la 290 kmh.

Avionul elveţian Pilatus Twin-Porter, echipat cu 2 motoare Lycoming de 290 CP ce poate transporta 10 pasageri cu viteze pînă la 250 kmh şi care este mai ales remarcabil prin posibilităţile sale de zbor lent şi pentru că poate utiliza terenuri scurte, în regiuni de munte.

Avionul cehoslovac L-410, dotat cu 2 turbopropulsoare de 700 CP, avion încă în fază de prototip, destinat transportului a 20 de pasageri cu viteze de peste 300 kmh.

Avionul englez Britten-Norman denumit BN-2 Islander, care se bucură actualmente de un deosebit succes.

Destinat transportului a 10 persoane cu viteze pînă la 250 kmh, el este echipat cu 2 motoare Lycoming de cîte 260 CP, datorită cărora aparatul va dovedi calităţi remarcabile de decolare scurtă.

Pe lîngă această categorie de avioane mici, care sînt de fapt veritabile avioane de transport, dar cu un număr limitat de locuri, destinate legăturilor interregionale şi de alimentare a liniilor mari de transport aerian, există o întreagă gamă de avioane uşoare, cu destinaţii foarte variate, denumite în general avioane utilitare, care de asemenea se dezvoltă în mod vertiginos în ultimii ani.

Acest fel de avioane sînt folosite tot mai frecvent în misiuni sanitare, de transportare a bolnavilor, a personalului medical, de paraşutare a coletelor cu medicamente sau sînge conservat în regiuni inaccesibile, în agricultură, pentru tratarea solului şi combaterea dăunătorilor, în prospecţiuni geologice, fotogrametrice, în supravegherea pădurilor şi a liniilor de înaltă tensiune, în transportul de marfă sau poştă în zone greu de pătruns, în acţiuni de salvare, în turismul aerian, în formarea de piloţi etc.

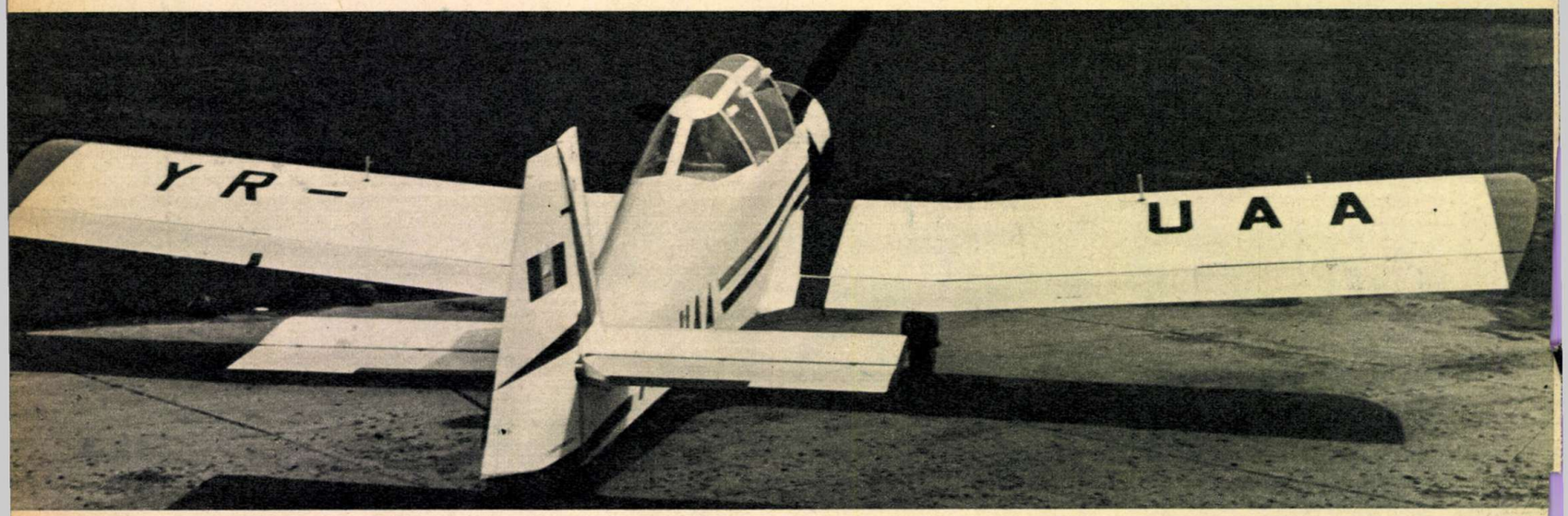

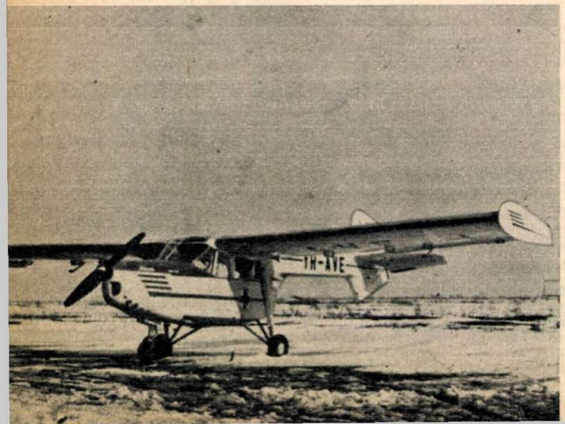

Şi în acest domeniu România este prezentă, avînd o aviaţie utilitară ce aduce reale foloase ţării. Organizaţia AVIASAN dispune de peste 100 de avioane sanitare, aproape toate de fabricaţie românească (IAR-813, 817, 818, MR-2), cu care se execută transporturile de urgenţă medicală, precum şi transportul de personal medical şi medicamente în toate colţurile ţării. Aviaţia agricolă dispune de avioanele româneşti IAR-818 şi 821, precum şi de avioane AN-2, cu care se fac fertilizări de sol, însămînţări de orez, combateri de dăunători cu prafuri sau lichide. Aviaţia sportivă formează piloţi, paraşutişti, participă la competiţiile internaţionale, amintind tuturor prezenţa aviatică a ţării noastre.

Ambele tendinţe de dezvoltare ale aviaţiei actuale, una spre avioane din ce în ce mai mari, iar cealaltă spre avioane de transport uşor şi utilitare sînt urmărite la noi cu un viu interes, nu numai din punctul de vedere al exploatării, dar chiar şi din acela al studiului şi constructiei de

DUHULUI

noi aparate. Cunoașterea permanentă a tendințelor actuale, precum și sprijinul și înțelegerea de care se bucură constructorii români deschid pentru viitor perspective și mai largi pentru crearea de noi modele de avioane adaptate nevoilor proprii, domeniu în care România și-a cîștigat o tradiție.

CARTE DE VIZITĂ

Strălucita carieră a constructorului de avioane Radu Manicatide a început la 14 ani, cînd elevul pasionat de aeromodelism cîștiga primul concurs național de modele și planoare din țara noastră, organizat de Aero-Clubul Român. Planorul purta numele M-1 și avea 6 metri anvergură. În vreme ce-și făcea studiile superioare la Paris, Radu Manicatide aștepta nerăbdător vacanțele, în timpul cărora, după proiecte personale și cu mijloace proprii, da viață prototipurilor M-2 și M-4, ultimul din acestea zburînd în 1931 pe cîmpul care avea să devină aerodromul Otopeni. Absolvent al Școlii de pilotaj civil, autorul prototipurilor își încerca singur aparatele în zbor. După încheierea studiilor, ing. Radu Manicatide își făcu stagiul în uzinele de avioane «Hanriot», lucrînd mai ales în domeniul proiectării cu inginerii J. Guillemin și Ch. Senemand, specialiști de renume mondial.

Întors în țară, a devenit în 1935 sub-șef al atelierelor LARES-Băneasa pentru reparații de avioane și motoare, unde a avut ocazia să-și continue și antrenamentul de pilotaj. Paralel studia în laboratorul Școlii politehnice machete de avion cu aripi de alungire mică și cu discuri marginale, proiectînd avioanele de turism M-7 și M-8, parțial construite în atelierele LARES. Curînd, continuîndu-și activitatea la Brașov, proiectează și construiește pe cont propriu avionul monoloc de sport M-9, remarcabil prin calitățile sale acrobatice, și avioanele experimentale M-10 și M-11, avioane cu aripi de alungire mică, discuri marginale și comenzi de zbor simplificate, pentru mărirea siguranței de zbor. După război este solicitat de construcția primelor motociclete și scutere fabricate industrial în România în 1945—46, iar apoi, pînă în 1948, realizează primele trei tipuri de automobile complet proiectate și construite în vederea fabricației în țară. În 1949 creează avionul biloc de școală IAR-811, primul avion construit după război. Îi urmează IAR-813 (școală și antrenament), IAR-814 (bimotor), IAR-817 (avion utilitar) și altele.

Ing. Radu Manicatide a proiectat și construit 20—25 de tipuri de avioane proprii, pe baza cărora au fost realizate peste 300 de bucăți.

Pentru această activitate, desfășurată într-un răstimp de aproape 40 de ani, precum și pentru aportul personal în studiul avioanelor cu aripi de alungire mică și discuri marginale, a fost distins cu Premiul de Stat, Ordinul Muncii clasa a doua, Ordinul Steaua Republicii clasa a treia și Diploma «Paul Tissandier» a Federației Aeronautice Internaționale. Aplecat peste planșele sale, talentatul constructor român ing. Radu Manicatide continuă să caute soluții originale celui mai caracteristic mijloc de deplasare a omului în secolul nostru: aparatul de zbor.

H. LEREA

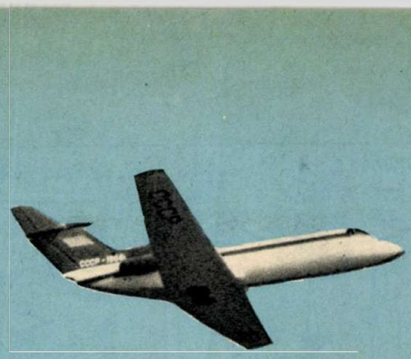

IAK 40, unul din cele mai sigure aerobuze: 3 motoare, 24 locuri, 540 km/h.

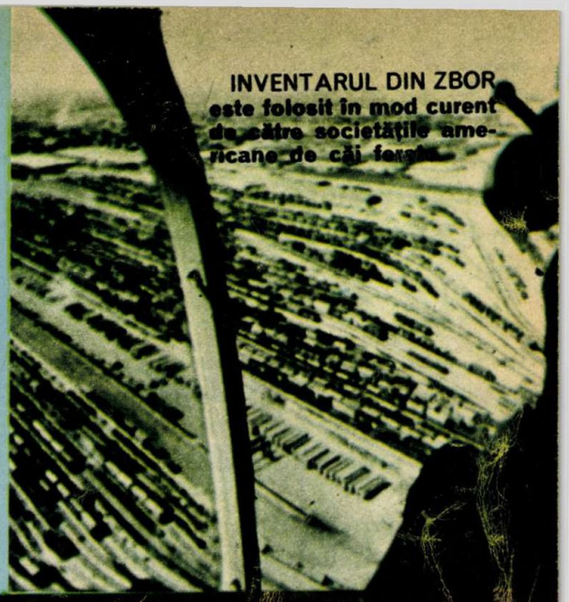

INVENTARUL DIN ZBOR este folosit în mod curent de către societățile americane de căi ferate.

S.O.S! AISBERG! Pentru a evita catastrofele pe care le poate provoca întîlnirea navelor oceanice cu aisbergurile, un serviciu special se ocupă cu semnalarea rătăcitorilor de gheață.

ACEASTĂ ZEBRĂ este foarte potrivită pentru explorarea deșerturilor africane.

AVIOANELE-POMPIER sînt de neînlocuit în cazul incendiilor de păduri.

Mihai Vodă Viteazul

Scenariu
VLAICU BÂRNA

11

Ilustrații:
TEODOR BOGOI

Iertînd boierii care complotaseră împotriva lui, Mihai se pregătește să înfrunte din nou o expediție turcească ce trecuse Dunărea. În fruntea celor 180 000 de turci se afla marele general Sinan Pașa, care înaintă pînă la apa Neajlovului și își făcu acolo tabără. Oștile lui Mihai coborîră în întîmpinarea dușmanului la Călugăreni.

Să-i izgonim de pe pămînturile noastre pe acești dușmani cruzi! strigă Mihai și în capul a opt mii de ostași trecu podul Neajlovului și tăbări cu furie asupra osmanlîilor.

Lupta ținea de cîteva ceasuri și turcii fură izbiți ca de trăsnet din toate părțile. Sinan Pașa, speriat, își grămădi tot grosul armatei și izbuti să-i dea înapoi pe ai noștri, capturîndu-le tunurile.

De trei ori românii îi împinseră și-i prăvăliră pe turci și de trei ori gloata turcească îi dădu înapoi.

În acest vălmășag românii își luară înapoi o parte din tunurile pierdute și focul lor lovi cu sete. Oastea lui Mihai făcu un triunghi și ținu piept gloatelor otomane, fără mari pierderi.

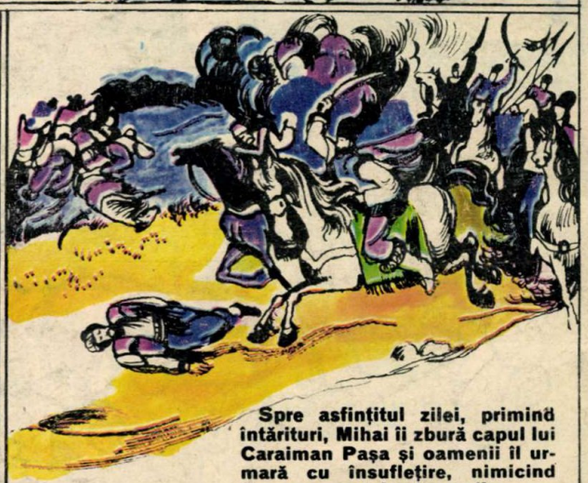

Spre asfințitul zilei, primind întăriturî, Mihai îi zbură capul lui Caraiman Pașa și oamenii îl urmară cu însuflețire, nimicind floarea armatelor turcești.

Sinan Pașa nu vru să se lase mai prejos, se aruncă și el în luptă în capul falnicilor spahii, trecu podul, dar căpitanul Cocea îi ținu drumul și-l sili să dea înapoi.

Artileria, călărimea și pedestrimea turcească se bulucîră spre pod, împinse de oștile lui Mihai; mlaștinile Neajlovului se umplură de turci, care-și găsiră acolo moartea.

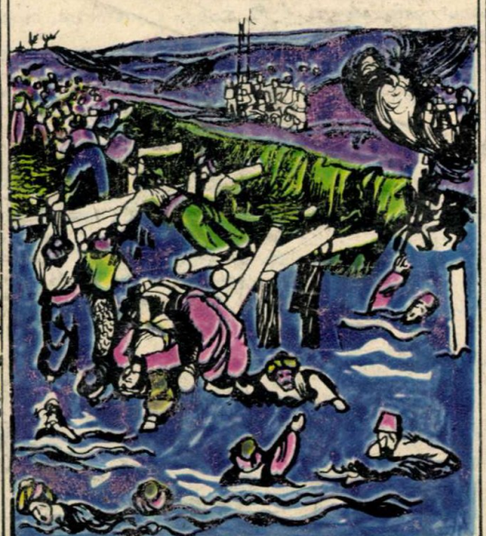

În acel amurgit de seară care se lăsa cu victoria deplină a românilor, Sinan Pașa căzu de pe cal pe grinzile podului, rupîndu-și doi dinți și alunecă apoi în mlaștina din care cu greu îl scoase un soldat turc.

(VA URMA)

Redacția: București, Piața Scînteii nr. 1, telefon 17 60 10. Redactor șef: Mihai NEGULESCU. Redactor șef-adjunct: Petre GHELMEZ. Secretar general de redacție: Ovidiu ZOTTA. Administrația: Editura SCÎNTEIA, București, Piața Scînteii nr. 1, telefon 17 60 10. Tiparul Combinatul Poligrafic CASA SCÎNTEII. Redactor artistic: Anca ARGHIR. Tehnoredactor: Rozalia BARANY.

1 LEU